basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

REKENINGKUNDE V2

NOVEMBER 2025

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 15 bladsye, 'n formuleblad en 'n 11 bladsy-antwoordeboek.

Kopiereg voorbehou

HOU HIERDIE BLADSY OOP.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin jy AL die vrae moet beantwoord.
3. 'n Formuleblad met Finansiële Aanwysers is aan die einde van hierdie vraestel aangeheg.
4. Toon ALLE bewerkings om deelpunte te verdien.
5. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
6. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.
7. Toon ALLE bewerkings tot EEN desimale punt, waar van toepassing.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk NIE.

VRAAG	ONDERWERP	PUNTE	MINUTE
1	Versoenings	40	30
2	Voorraadwaardasie	35	30
3	Kosterekeningkunde	35	30
4	Begrotings en Probleemoplossing	40	30
TOTAAL		**150**	**120**

VRAAG 1: VERSOENINGS (40 punte; 30 minute)

1.1 BANKVERSOENING

Die inligting het betrekking op Duma Winkels op 31 Julie 2025. Die eienaar van die besigheid is Duma Mathupha. Hulle gebruik die amptelike Bankstaat, ontvang op die 28ste van elke maand, om hulle Kontantjoernale te versoen.

GEVRA:

1.1.1 Voltooi die gegewe tabel in die ANTWOORDEBOEK deur die inskrywings te toon wat op 31 Julie 2025 in die Kontantjoernale geboekstaaf moet word. (10)

1.1.2 Berei die Bankversoeningstaat op 31 Julie 2025 voor. (7)

1.1.3 Identifiseer TWEE probleme (met syfers) met die bestuur van kontant by Duma Winkels. Verskaf in ELKE geval 'n ander oplossing vir hoe hierdie probleme in die toekoms voorkom kan word. (6)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die Bankversoeningstaat op 30 Junie 2025:

Uitstaande deposito's:	Gedateer 29 Junie 2025	R132 000
	Gedateer 30 Junie 2025	R18 600
Uitstaande EFO's:	EFO 124 (Typek Skryfbehoeftes)	R5 310
	EFO 125 (Cola Winkels)	R9 990

B. Voorlopige totale in die Kontantjoernale op 31 Julie 2025 voordat die Bankstaat ontvang is:

Kontantontvangstejoernaal	Kontantbetalingsjoernaal
R162 000	R55 200

C. Items op die Bankstaat wat nie ooreenstem met die Julie 2025 Kontantjoernale nie:

Datum		Besonderhede	Debiet R	Krediet R
2025 Junie	29	Deposito		132 000
	30	Deposito		8 600
2025 Julie	3	EFO 124 (Typek Skryfbehoeftes)	3 150	
	5	EFO 125 (Cola Winkels)	9 990	
	10	Direkte deposito (Q Ngcobo)		16 500
	15	Debietorder (Prime Versekeraars)	2 700	
	15	Debietorder (Prime Versekeraars)	2 700	
	25	Rente	975	
		Diensgelde	605	
	28	A–Z Verskaffers	12 000	

(i) Die interne ouditeur het ontdek dat die ondersteunende kontantstrokies R18 600 vir die deposito op 30 Junie 2025 beloop het. Die tekort is oninbaar aangesien die kassiere van daardie tyd bedank het.

(ii) EFO 124 op 3 Julie 2025 (Typek Skryfbehoeftes) is korrek op die Bankstaat.

(iii) Die direkte deposito op 10 Julie 2025 deur Q Ngcobo ('n huurder) is foutiewelik in die Kontantbetalingsjoernaal aangeteken.

(iv) Die debietorder op 15 Julie 2025 aan Prime Versekeraars vir die besigheidversekering is twee keer geprosesseer weens onvoldoende fondse in Junie. Hierdie bedrae dek beide Junie en Julie 2025 se betalings om die rekening op datum te bring.

(v) 'n Bank-oordrag op 28 Julie 2025 ten gunste van A–Z Verskaffers is met R11 000 deur die bankklerk oorbereken. Die bank is in kennis gestel en sal die fout in Augustus 2025 regstel.

D. Inskrywings in die Kontantjoernale vir Julie 2025 wat nie op die Julie 2025 Bankstaat verskyn het nie:

- Deposito op 30 Julie 2025: R41 850
- EFO 207: R7 650
- EFO 208: R10 800

E. Duma, die eienaar, het op 29 Julie 2025 die besigheid se debietkaart gebruik vir die betaling van R13 000 aan Star Motors vir herstelwerk aan die maatskappyvoertuig, maar hy het nagelaat om die transaksiestrokie by die boekhouer in te dien.

F. Die Bankstaat op 28 Julie 2025 het 'n gunstige saldo van R119 080 getoon.

1.2 **KREDITEUREVERSOENING**

Portia Gina is die eienaar van PG Winkels en sy koop goedere op krediet by Matsulu Verskaffers. Die rekeningstaat ontvang van Matsulu Verskaffers toon 'n saldo van R287 600 vir Junie 2025.

1.2.1 Gebruik die tabel in die ANTWOORDEBOEK om aan te dui hoe die toepaslike saldo's sal verander wanneer die Krediteureversoening opgestel word. Toon die bedrag, sowel as 'n (+) vir toename en 'n (–) vir afname. (11)

1.2.2 Die aankoopbestuurder van PG Winkels het ses stoele vir die kantore bestel. Sy vriend Mike, die verkoopsbestuurder van Comfy Verskaffers, het PG Winkels R30 000 per stoel op versoek van die aankoopbestuurder gefaktureer. Die interne ouditeur het ontdek dat die werklike prys van die stoele R7 500 elk is.

- Verduidelik hoe die besigheid kan voorkom dat hierdie probleem in die toekoms gebeur, die verdeling van pligte uitgesluit. Verskaf TWEE punte. (4)

- Hoe kan daar teen die aankoopbestuurder opgetree word, behalwe om hom af te dank? Verskaf EEN punt. (2)

INLIGTING:

A. Krediteuregrootboekrekening van PG Winkels:

Krediteuregrootboek van PG Winkels						
Matsulu Verskaffers						
Datum		**Besonderhede**	**Fol.**	**Debiet R**	**Krediet R**	**Saldo R**
2025	1	Saldo	a/b			135 000
Junie	12	Faktuur 320			162 000	
	14	EFO		67 500		
	19	Debietnota 785		13 680		
	20	Faktuur 412			50 000	
	23	Faktuur 471			100 500	
	24	Debietnota 1106			16 200	
	28	Faktuur 681			42 000	
	29	EFO en korting		154 380		270 140

B. 'n Vergelyking van die Krediteuregrootboek met die rekeningstaat ontvang van Matsulu Verskaffers, het die volgende verskille getoon:

(i) Debietnota 785 is foutiewelik na die Krediteuregrootboek oorgeboek. Die staat toon die korrekte bedrag van R17 280.

(ii) Faktuur 471 is foutiewelik as R40 500 op die staat van Matsulu Verskaffers geboekstaaf.

(iii) Die transaksie op 24 Junie 2025 in die Krediteuregrootboek is vir handelsware wat aan Matsulu Verskaffers teruggestuur is.

(iv) Die staat het rente gehef van R1 080 getoon. Die korrekte bedrag rente is R1 410. Geen inskrywing is in die Krediteuregrootboek gemaak nie.

(v) Die staat toon transaksies tot en met 25 Junie 2025.

(vi) Alle ander transaksies in die Krediteuregrootboek geboekstaaf, verskyn korrek in die rekeningstaat ontvang van Matsulu Verskaffers.

40

VRAAG 2: VOORRAADWAARDASIE (35 punte; 30 minute)

2.1 SUPERSAVERS SUPERMARK

Die volgende inligting is uit die rekeningkundige rekords van Supersavers Supermark geneem ten opsigte van gegeurde sap (2 liter-bottels) wat hulle verkoop. Die eerste-in-eerste-uit(EIEU)-voorraadwaardasiemetode word toegepas. Die besigheid word deur Bryan Mills bestuur. Die finansiële jaar het op 28 Februarie 2025 geëindig.

GEVRA:

2.1.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 28 Februarie 2025 deur die EIEU-metode te gebruik. (7)

2.1.2 Bryan het gemerk dat sommige van die voorraad gegeurde sappe hulle raklewe (vervaldatum) van 65 dae oorskry het. Identifiseer die waarde van die voorraad waarna Bryan verwys deur die EIEU-voorraadwaardasiemetode te gebruik. (2)

2.1.3 Hoe kan Bryan die voorraad gegeurde sap bestuur om verliese wat die besigheid gely het, te vermy? Verskaf TWEE punte. (4)

INLIGTING:

A. Saldo's:

DATUM	GETAL EENHEDE	TOTAAL R
1 Maart 2024	630	
28 Februarie 2025	980	**?**

B. Aankope en terugsendings gedurende die jaar:

	GETAL EENHEDE	EENHEIDSPRYS R	TOTAAL R
Aankope	**10 500**		**358 250**
Maart–November 2024	6 900	32	220 800
Desember 2024	2 600	37	96 200
Januarie 2025	150	37	5 550
Februarie 2025	850	42	35 700
Terugsendings	32	**?**	1 344

C. Verkope:

10 118 eenhede is teen R47 per bottel verkoop: R475 546

2.2 **BANDURA DRUKKERS**

Bandura Drukkers verkoop verskillende modelle drukkers. Die eienaar van die besigheid is Moses Banda. Moses het besluit om 'n nuwe model (Clear View) in Februarie 2025 bekend te stel. Die drukkers word gewaardeer deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik. Die finansiële jaar het op 30 Junie 2025 geëindig.

GEVRA:

2.2.1 **Rotrim-model:**

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 Junie 2025 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik. (4)

2.2.2 **Punchies-model:**

- Bereken die voorraadhoudingsperiode (in dae) deur die eindvoorraad te gebruik. (5)
- Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiode. Verskaf EEN punt, met syfers. Die voorraadhoudingsperiode vir die jaar geëindig 30 Junie 2024 was 69 dae. (2)

2.2.3 **Clear View-model:**

- Alhoewel daar terugsendings vir die Clear View-model was, is Moses baie tevrede met sy besluit om dit as 'n nuwe model bekend te stel. Verskaf TWEE punte (met syfers) om te verduidelik waarom Moses tevrede is. (4)
- Moses wil die aantal eenhede wat aan die verskaffers teruggestuur word, verminder. Gee EEN voorstel oor hoe om dit te bereik. (2)

INLIGTING:

A. Beginvoorraad:

DATUM	MODEL	GETAL EENHEDE	EENHEIDSPRYS R	TOTAAL R
1 Julie 2024	Rotrim	30	15 500	465 000
	Punchies	25	22 300	557 500
				1 022 500

B. Aankope en terugsendings:

DATUM	MODEL	GETAL EENHEDE	EENHEIDSPRYS R	TOTAAL R
Aankope:				
Sept. 2024	Rotrim	90	15 500	1 395 000
Nov. 2024	Punchies	110	22 300	2 453 000
Feb. 2025	Clear View	90	35 000	3 150 000
Terugsendings:				
Feb. 2025	Clear View	15	35 000	(525 000)
Netto aankope				**6 473 000**

C. Verkope vir die jaar geëindig 30 Junie 2025:

MODEL	GETAL EENHEDE	EENHEIDSPRYS R	TOTAAL R
Rotrim	79	21 700	1 714 300
Punchies			3 108 000
Clear View	65	49 000	3 185 000
Totale verkope			**8 007 300**

D. Eindvoorraad:

DATUM	MODEL	TOTAAL R
30 Junie 2025	Rotrim	**?**
	Punchies	780 500
	Clear View	350 000
		?

2.3 BESTUUR VAN VOORRADE

Jy word voorsien van inligting uit die boeke van Madrid Elektriese Waaiers Verskaffers. Robin Madrid is die eienaar van die besigheid. Hulle verkoop elektriese waaiers en yskaste aan huishoudings in Middelburg. Die finansiële jaar het op 30 September 2025 geëindig.

GEVRA:

2.3.1 **Elektriese waaiers:**

- Identifiseer die besluit wat Robin oor die elektriese waaiers geïmplementeer het. (1)
- Verduidelik hoe hierdie besluit 'n positiewe gevolg vir die besigheid gehad het. Verskaf EEN punt, met syfers. (2)

2.3.2 **Yskaste:**

Robin het die handelsmerk van yskaste wat hy verkoop, verander. Verskaf EEN punt, met syfers, om te toon dat dit nie 'n goeie idee was nie. (2)

INLIGTING:

	ELEKTRIESE WAAIERS		YSKASTE	
	2025	**2024**	**2025**	**2024**
Totale verkope	R137 700	R112 000	R2 418 750	R5 161 500
Bruto wins	R61 200	R42 000	R806 250	R1 720 500
Verkoopprys per eenheid	R270	R200	R5 625	R6 975
Kosprys per eenheid	R150	R125	R3 750	R4 650
Eenhede beskikbaar om te verkoop	750	600	960	820
Eenhede verkoop	510	560	430	740
Winsopslag-%	80%	60%	50%	50%

35

VRAAG 3: KOSTEREKENINGKUNDE (35 punte; 30 minute)

3.1 **LOCKSMITH VERVAARDIGERS**

Die besigheid vervaardig veiligheidsbaadjies. Hulle finansiële jaar het op 28 Februarie 2025 geëindig.

GEVRA:

3.1.1 Voltooi die Fabrieksbokoste-nota. (16)

3.1.2 Bereken die koste van produksie van klaarprodukte vir die jaar geëindig 28 Februarie 2025. (4)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit saldo's:

	28 Feb. 2025 **R**	**29 Feb. 2024** **R**
Fabriekstoerusting	5 400 000	**?**
Opgehoopte waardevermindering op fabriekstoerusting	**?**	1 680 000
Goedere-in-bewerking-voorraad	93 000	125 000

B. Opsomming van totale vir die jaar geëindig 28 Februarie 2025:

	R
Primêre koste	6 025 000
Water en elektrisiteit	915 000
Versekering	78 000
Huuruitgawe	240 400
Advertensies	380 000
Ander fabrieksuitgawes	737 010

C. Addisionele inligting en aansuiwerings:

- 75% van die water en elektrisiteit moet aan die fabriek toegeken word. Die res moet gelykop tussen die ander afdelings verdeel word.
- Versekering sluit 'n addisionele premie van R10 800 in, wat vir die tydperk van 1 Desember 2024 tot 30 November 2025 betaal is. Hierdie uitgawe moet in die verhouding 3 **:** 2 tussen die fabriek en die verkoopsafdeling toegeken word.

- Locksmith Vervaardigers huur hulle perseel by Dynamic Eiendomme teen 'n vaste tarief per m^2. Locksmith Vervaardigers moes, weens uitbreidings, vanaf 1 Oktober 2024 addisionele ruimte slegs vir die fabriek teen dieselfde vaste tarief per m^2 huur. Die toepaslike vloerspasie vir die jaar geëindig 28 Februarie 2025 was soos volg:

	1 Mrt. 2024 tot 30 Sept. 2024	**1 Okt. 2024 tot 28 Feb. 2025**
Fabriek	200 m^2	225 m^2
Ander afdelings	40 m^2	40 m^2
Totaal	**240 m^2**	**265 m^2**

- Maak voorsiening vir waardevermindering op fabriekstoerusting teen 20% p.j. volgens die verminderdesaldo-metode.

LET WEL: Nuwe fabriekstoerusting wat R684 000 kos, is op 1 November 2024 geïnstalleer. Dit is behoorlik geboekstaaf.

3.2 **PICASO VERVAARDIGERS**

Picaso Vervaardigers is 'n besigheid wat selfoonskerm-beskermers ('screen covers') en selfoonhouers ('cases') vervaardig. Dawn Mthembu is die eienaar van die besigheid. Die finansiële jaar eindig elke jaar op 31 Augustus.

LET WEL: Waar kommentaar of verduidelikings gevra word, moet jy:

- Bewerkings, syfers en/of tendense aanhaal
- 'n Rede of 'n verduideliking in ELKE geval gee

GEVRA:

SELFOONHOUERS

3.2.1 Bereken die gelykbreekpunt op 31 Augustus 2025. (4)

3.2.2 Lewer kommentaar daarop of Dawn tevrede moet wees met die getal eenhede geproduseer en verkoop. Verskaf EEN punt, met syfers. (2)

3.2.3 Dawn is bekommerd oor 'n vastekoste-item wat swak beheer is ten spyte van die verlaging in die vaste koste per eenheid in 2025.

Identifiseer die vastekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee 'n moontlike rede vir hierdie bekommernis. (3)

SELFOONSKERM-BESKERMERS

3.2.4 **Veranderlike koste per eenheid:**

Identifiseer die volgende:

- Veranderlikekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee raad oor hoe om die beheer oor hierdie koste-item te verbeter. (3)
- Veranderlikekoste-item (met syfers) wat goed beheer is. Verduidelik hoe hierdie item goed beheer is. (3)

INLIGTING:

	SELFOONHOUERS		**SELFOONSKERM-BESKERMERS**	
	31 Aug. 2025	**31 Aug. 2024**	**31 Aug. 2025**	**31 Aug. 2024**
Gelykbreekpunt	**?**	20 000		
Eenhede geproduseer en verkoop	28 750	25 000		
Verkoopprys per eenheid	R265	R250	R152	R140
Totale vaste koste per eenheid	**R80**	**R92**	**R78**	**R63**
Fabrieksbokoste	R34	R50	R47	R38
Administratiewe koste	R46	R42	R31	R25
Totale veranderlike koste per eenheid	**R146**	**R135**	**R68**	**R55**
Direkte materiaalkoste	R73	R67	R38	R24
Direkte arbeidskoste	R52	R49	R20	R22
Verkoop- en verspreidingskoste	R21	R19	R10	R9

LET WEL: Geen werkers is uit diens gestel nie en geen oortyd is gewerk nie.

35

VRAAG 4: BEGROTINGS EN PROBLEEMOPLOSSING (40 punte; 30 minute)

4.1 **VIVAN HANDELAARS**

Inligting is voorsien vir die begrotingsperiode eindigend 31 Januarie 2026.

GEVRA:

4.1.1 Voltooi die Debiteure-invorderingskedule vir Januarie 2026. (6)

4.1.2 Bereken die bedrae aangedui deur **(i)** tot **(iv)** in die uittreksel uit die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste. (13)

4.1.3 Bereken die volgende vir Januarie 2026:

- Kontantaankope van handelsvoorraad (3)
- Betalings aan krediteure (2)

4.1.4 Bereken die bedrag van die vaste deposito wat op 31 Januarie 2026 sal verval. (4)

INLIGTING:

A. Verkope en aankope:

	NOVEMBER	DESEMBER	JANUARIE
Totale verkope	R1 925 000	R1 995 000	R2 030 000
Koste van verkope	R1 203 125	R1 246 875	**?**

- Kredietverkope is verantwoordelik vir 75% van totale verkope.
- Debiteure betaal volgens die volgende tendense:
  - 30% in die maand van verkope, onderhewig aan 4%-korting
  - 50% in die maand wat volg op die maand van verkope
  - 14% twee maande ná die maand van verkope
  - Die oorblywende bedrag sal in die derde maand ná verkope as oninbaar afgeskryf word.
- Die winsopslag is 60% op die kosprys.
- Voorraad word in die maand van verkope vervang. 'n Vastebasis-voorraadvlak word gehandhaaf.
- 20% van voorraad word kontant aangekoop.
- Krediteure word ten volle betaal in die tweede maand ná die maand van aankope.

B. Uittreksel uit die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste:

	Des. 2025 R	Jan. 2026 R
Verkope	1 995 000	2 030 000
Oninbare skuld	78 600	**(i)**
Salaris: verkoopsbestuurder	29 000	**(ii)**
Salarisse: assistente	**(iii)**	88 000
Advertensies	**(iv)**	182 700
Rente op vaste deposito	0	5 440

C. Addisionele inligting:

- Die verkoopsbestuurder word vir 20 dae per maand teen 'n vaste daaglikse tarief betaal. Sy sal in Januarie 2026 vir vier dae onbetaalde verlof aansoek doen om aandag te gee aan persoonlike sake.

- Alle assistente sal in Desember 2026 'n 60%-bonus ontvang.

  LET WEL: Alle assistente sal op 1 Januarie 2026 hulle jaarlikse salarisverhoging van 10% ontvang.

- 'n Vaste deposito, die kwartaallikse rente ingesluit, sal op 31 Januarie 2026 verval. Die rentekoers is 8% p.j. kwartaalliks ontvangbaar. Rente word nie gekapitaliseer nie.

- Daar word vir advertensies teen 'n vaste persentasie van die maandelikse verkope begroot.

4.2 **WARMBAD HANDELAARS**

Die besigheid verkoop gasstowe en die inligting het betrekking op die periode September en Oktober 2025.

Dozer Moyo, die bestuurder, is beïndruk met Warmbad Handelaars se prestasie. Die besigheid het konsekwent beter presteer as die enigste mededinger in die gebied, Woodlands Handelaars, as gevolg van hulle groter kliëntebasis en omdat hulle kompeterend is. Woodlands Handelaars het besluit om hulle besigheid se deure in September 2025 te sluit. Gevolglik het Warmbad Handelaars die enigste verskaffers van gasstowe in die gebied geword.

GEVRA:

4.2.1 Verduidelik waarom dit belangrik is om die begrote syfers met die werklike syfers te vergelyk. Verskaf EEN punt. (2)

4.2.2 **Verlies van verkope:**

- Die aantal eenhede wat in Oktober verkoop is, het afgeneem. Gee 'n rede, met syfers, vir hierdie afname. (2)
- Verskaf 'n berekening om die bedrag kontant wat met die verkope van Oktober 2025 in vergelyking met September 2025 verlore gegaan het, te toon. (2)

4.2.3 Noem TWEE voordele wat Warmbad Handelaars sal verbeur indien hulle nie in Oktober 2025 hulle finansiële verpligtinge teenoor verskaffers nakom nie. (2)

4.2.4 **Vergoeding aan werknemers:**

- Gee EEN rede waarom Dozer gedurende September 2025 sy werknemers met kommissie beloon het. Haal syfers aan. (2)
- Gee EEN rede waarom die werkers nie met die hersiene vergoedingsbeleid tevrede sal wees nie. Haal syfers aan. (2)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die Kontantbegroting:

	Sept. 2025		**Okt. 2025**	
	BEGROTE R	**WERKLIKE R**	**BEGROTE R**	**WERKLIKE R**
Invordering van debiteure	95 456	95 456	97 784	97 784
Betalings aan krediteure	320 000	306 000	306 000	61 200
Salarisse	38 400	38 400	27 000	27 000
Kommissie op verkope	0	3 900	4 500	4 500
Kontantsurplus/-tekort	63 800	98 950	80 120	(72 400)
Beginsaldo	103 000	120 000	166 800	218 950
Eindsaldo	166 800	218 950	246 920	146 550

Eenhede verkoop	90	124	90	61
Verkoopprys per eenheid	R1 600	R1 600	R2 480	R2 480

B. Addisionele inligting:

- Die besigheid begroot om 90 stowe per maand te verkoop.
- Krediteure word een maand ná die aankoop betaal, onderhewig aan 'n 4%-korting.
- Die besigheid het drie werknemers.
- Dozer het besluit om vanaf Oktober 2025 kommissie op verkope en 'n verlaagde maandelikse salaris in te stel.

40

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou

GRAAD 12 REKENINGKUNDE FORMULEBLAD MET FINANSIËLE AANWYSERS	
$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Netto wins voor belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins ná belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
Totale bates **:** Totale laste	Bedryfsbates **:** Bedryfslaste
(Bedryfsbates – Voorraad) **:** Bedryfslaste	Niebedryfslaste **:** Aandeelhouersbelang
(Handels- & ander ontvangbare bedrae + Kontant & kontantekwivalente) **:** Bedryfslaste	
$\frac{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ (Sien Nota 1 hieronder.)	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}$
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ (Sien Nota 2 hieronder.)
$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$ (Sien Nota 3 hieronder.)
$\frac{\text{Netto inkomste voor belasting + Rente op lenings}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang + Gemiddelde niebedryfslaste}} \times \frac{100}{1}$	
$\frac{\text{Aandeelhouersbelang}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Tussentydse dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Finale dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Dividende per aandeel}}{\text{Verdienste per aandeel}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Netto inkomste na belasting}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Totale vaste koste}}{\text{Verkoopprys per eenheid – Veranderlike koste per eenheid}}$	

NOTA:
1. Handelsvoorraad aan die einde van 'n finansiële jaar kan gebruik word as dit in 'n vraag vereis word. 365 dae is slegs van toepassing indien dit op die hele jaar betrekking het.
2. Kredietaankope kan gebruik word in plaas van koste van verkope (syfers sal dieselfde wees indien voorraad konstant is).
3. Indien daar 'n verandering in die aantal uitgereikte aandele gedurende 'n finansiële jaar is, word die geweegdegemiddelde-getal aandele in die praktyk gebruik.

Kopiereg voorbehou

PLAKKER

SENTRUMNOMMER

EKSAMENNOMMER

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

REKENINGKUNDE V2

GRAAD 12

NOVEMBER 2025

SPESIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 11 bladsye.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1

1.1 BANKVERSOENING

1.1.1 KONTANTJOERNALE OP 31 JULIE 2025:

Kontantontvangstejoernaal
R162 000

Kontantbetalingsjoernaal
R55 200

10

1.1.2 Kies slegs EEN templaat hieronder om die vraag te beantwoord.

TWEEKOLOM-METODE:

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 JULIE 2025		
	Debiet	**Krediet**

7

OF

EENKOLOM-METODE:

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 JULIE 2025	

7

1.1.3 **Identifiseer TWEE probleme (met syfers) met die bestuur van kontant by Duma Winkels. Verskaf in ELKE geval 'n ander oplossing vir hoe hierdie probleme in die toekoms voorkom kan word.**

Probleem met syfers	Oplossing

6

1.2 KREDITEUREVERSOENING

1.2.1

	Krediteuregrootboek-rekening van Matsulu Verskaffers	Rekeningstaat
Foutiewe saldo	**270 140**	**287 600**
(i)		
(ii)		
(iii)		
(iv)		
(v)		
(vi)		

11

1.2.2 **Verduidelik hoe die besigheid kan voorkom dat hierdie probleem in die toekoms gebeur, die verdeling van pligte uitgesluit. Verskaf TWEE punte.**

4

Hoe kan daar teen die aankoopbestuurder opgetree word, behalwe om hom af te dank? Verskaf EEN punt.

2

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 2

2.1 SUPERSAVERS SUPERMARK

2.1.1 **Bereken die waarde van die eindvoorraad op 28 Februarie 2025, deur die EIEU-metode te gebruik.**

BEWERKINGS	ANTWOORD

7

2.1.2 **Bryan het gemerk dat sommige van die voorraad gegeurde sappe hulle raklewe (vervaldatum) van 65 dae oorskry het. Identifiseer die waarde van die voorraad waarna Bryan verwys deur die EIEU-voorraad-waardasiemetode te gebruik.**

BEWERKINGS	ANTWOORD

2

2.1.3 **Hoe kan Bryan die voorraad gegeurde sap bestuur om verliese wat die besigheid gely het, te vermy? Verskaf TWEE punte.**

4

2.2 BANDURA DRUKKERS

2.2.1 Rotrim-model:

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 Junie 2025 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

2.2.2 Punchies-model:

Bereken die voorraadhoudingsperiode (in dae) deur die eindvoorraad te gebruik.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

5

Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiode. Verskaf EEN punt, met syfers. Die voorraadhoudingsperiode vir die jaar geëindig 30 Junie 2024 was 69 dae.

2

2.2.3 Clear View-model:

Alhoewel daar terugsendings vir die Clear View-model was, is Moses baie tevrede met sy besluit om dit as 'n nuwe model bekend te stel. Verskaf TWEE punte (met syfers) om te verduidelik waarom Moses tevrede is.

4

Moses wil die aantal eenhede wat aan die verskaffers teruggestuur word, verminder. Gee EEN voorstel oor hoe om dit te bereik.

2

2.3 BESTUUR VAN VOORRADE

2.3.1 Elektriese waaiers:

Identifiseer die besluit wat Robin oor die elektriese waaiers geïmplementeer het.	1
Verduidelik hoe hierdie besluit 'n positiewe gevolg vir die besigheid gehad het. Verskaf EEN punt, met syfers.	2

2.3.2 Yskaste:

Robin het die handelsmerk van yskaste wat hy verkoop, verander. Verskaf EEN punt, met syfers, om te toon dat dit nie 'n goeie idee was nie.	2

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 3

3.1 LOCKSMITH VERVAARDIGERS

3.1.1 FABRIEKSBOKOSTE-NOTA

Ander fabrieksuitgawes	**737 010**

16

3.1.2

Bereken die koste van produksie van klaarprodukte vir die jaar geëindig 28 Februarie 2025.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

3.2 PICASO VERVAARDIGERS

SELFOONHOUERS

3.2.1

Bereken die gelykbreekpunt op 31 Augustus 2025.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

3.2.2

Lewer kommentaar daarop of Dawn tevrede moet wees met die getal eenhede geproduseer en verkoop. Verskaf EEN punt, met syfers.

2

3.2.3

Identifiseer die vastekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee 'n moontlike rede vir hierdie bekommernis.	
KOSTE-ITEM	**REDE VIR KOMMER**

3

SELFOONSKERM-BESKERMERS

3.2.4

Veranderlikekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee raad oor hoe om die beheer oor hierdie koste-item te verbeter.	
KOSTE-ITEM	**RAAD**
Veranderlikekoste-item (met syfers) wat goed beheer is. Verduidelik hoe hierdie item goed beheer is.	
KOSTE-ITEM	**REDE**

3

3

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 4

4.1 VIVAN HANDELAARS

4.1.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE:

MAAND	KREDIET-VERKOPE R	DESEMBER 2025 R	JANUARIE 2026 R
Oktober 2025	1 417 500	198 450	
November 2025	1 443 750	721 875	
Desember 2025	1 496 250	430 920	
Januarie 2026			
ONTVANGSTE VAN DEBITEURE		1 351 245	

6

4.1.2 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Oninbare skuld in Januarie 2026	
(ii) Salaris: verkoopsbestuurder vir Januarie 2026	
(iii) Salarisse: assistente vir Desember 2025	
(iv) Advertensies vir Desember 2025	

13

4.1.3 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
Kontantaankope van handelsvoorraad in Januarie 2026	
Betalings aan krediteure in Januarie 2026	

3

2

4.1.4

Bereken die bedrag van die vaste deposito wat op 31 Januarie 2026 sal verval.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

4.2 WARMBAD HANDELAARS

4.2.1

Verduidelik waarom dit belangrik is om die begrote syfers met die werklike syfers te vergelyk. Verskaf EEN punt.

2

4.2.2 Verlies van verkope:

Die aantal eenhede wat in Oktober verkoop is, het afgeneem. Gee 'n rede, met syfers, vir hierdie afname.

2

Verskaf 'n berekening om die bedrag kontant wat met die verkope van Oktober 2025 in vergelyking met September 2025 verlore gegaan het, te toon.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

2

4.2.3	**Noem TWEE voordele wat Warmbad Handelaars sal verbeur indien hulle nie in Oktober 2025 hulle finansiële verpligtinge teenoor verskaffers nakom nie.**	
		2

4.2.4 Vergoeding aan werknemers:

Gee EEN rede waarom Dozer gedurende September 2025 sy werknemers met kommissie beloon het. Haal syfers aan.	**2**
Gee EEN rede waarom die werkers nie met die hersiene vergoedingsbeleid tevrede sal wees nie. Haal syfers aan.	**2**

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

REKENINGKUNDE V2
NOVEMBER 2025
NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders getoon in die nasienriglyne, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering mag toegepas word nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae by daardie item(s) verdien het.
3. Tensy anders getoon, ken volpunte toe vir 'n korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat getoon is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). **LW:** As syfers in die nasienriglyne vir komponente van bewerkings aangedui word, dra hierdie syfers nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie getoon is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar dit aangedui word, kan deelpunte toegeken word om die verskil in die kwaliteit van kandidate se antwoorde aan te dui.
7. Indien kandidate meer as die verlangde aantal antwoorde verskaf, ondersoek alle antwoorde tot voordeel van die kandidaat. Strafpunte kan toegeken word vir vreemde items indien kandidate volpunte vir 'n vraag gekry het (maks. -2 per vraag)
8. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerde hantering kan impliseer. Aanpassings word gemaak op grond van die nuanses/konteks van sekere vrae.
9. Waar strafpunte toegeken word, kan die finale punte vir daardie afdeling van 'n vraag nie as 'n negatiewe totaal getoon word nie.
10. Waar metodepunt(e) vir 'n bewerking toegeken word, moet die nasiener eers die redelikheid van die antwoord ondersoek voordat die punt toegeken word.
11. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek.
    LW: Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷ wees volgens kandidaat se (geldige) antwoord, of soos in nasienriglyne aangedui.
12. By bewerkings moet geen punte vir bewerkings toegeken word waar die teller & noemer omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
13. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat in geheel of gedeeltelik foutief is nie. Dui aan met 'n ☒.
14. Wees bedag daarop dat sommige kandidate geldige alternatiewe buite hierdie nasienriglyne kan gee. Let ook daarop dat een kommentaar meer as een korrekte aspek kan bevat.
15. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 13 bladsye.

VRAAG 1

1.1 BANKVERSOENING

1.1.1 KONTANTJOERNALE OP 31 JULIE 2025:

Kontantontvangstejoernaal
R162 000
2 160 ✓✓
16 500 een punt + 16 500 een punt 33 000 ✓✓

Kontantbetalingsjoernaal
R55 200
10 000 ✓
2 700 een punt + 2 700 een punt 5 400 ✓✓
13 000 ✓
975 ✓
605 ✓

10

-1 vreemde (maks -1) (slegs as punte êrens anders vir dieselfde syfer verdien is)
-1 oortollige items (maks -1); maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir die insluiting van foutiewe syfer/s

1.1.2 Kies slegs EEN templaat hieronder om die vraag te beantwoord.

TWEEKOLOM-METODE:

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 JULIE 2025			
		Debiet	**Krediet**
Saldo volgens Bankstaat			R 119 080 ✓
Uitstaande deposito			41 850 ✓
Uitstaande EFO's	Nr. 207	7 650 ✓	
	Nr. 208	10 800 ✓	
Foutiewe EFO			11 000 ✓
Debietkaart op 29 Julie 2025		13 000 ✓	
Saldo volgens bankrekening		140 480 ☑ Kan Kt. wees	Dt. en Kt. totale moet dieselfde wees
		171 930	171 930

7

-1 aanbieding (maks.-1) (onvanpaste/geen detail)
-1 vreemde items (maks.-2) vir; slegs as punte êrens anders vir dieselfde syfer verdien is)
Vir die 2-Kolommetode,kandidate moet syfers in korrekte kolom plaas om punte te verdien
Met die toekenning van die metodepunt vir totale, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir die insluiting van foutiewe syfers/s. Dui aan met ☒

OF

EENKOLOM-METODE:

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 JULIE 2025		
Saldo volgens Bankstaat		119 080 ✓*
Uitstaande deposito		41 850 ✓
Uitstaande EFO's	Nr. 207	(7 650) ✓
	Nr. 208	(10 800) ✓
Foutiewe EFO		11 000 ✓
Debietkaart op 29 Julie 2025		(13 000) ✓
Saldo volgens bankrekening		140 480 ☑*

7

-1 aanbieding (maks.-1) (onvanpaste/geen detail)
-1 vir vreemde items (maks.-2); slegs as punte êrens anders vir dieselfde syfer verdien is)
Vir die 1-Kolommetode,kandidate moet syfers met toepaslike tekens aantoon, d.w.s. positief of negatief.
*Wees bedag op kandidate wie begin met die bankrekeningsaldo of omgekeerd
Met die toekenning van die metodepunt vir balanserende bankrekeningsaldo, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir die insluiting van foutiewe syfers/s. Dui aan met ☒

1.1.3

Identifiseer TWEE probleme (met syfers) met die bestuur van kontant in Duma Winkels. Verskaf in ELKE geval 'n ander oplossing vir hoe hierdie probleme in die toekoms voorkom kan word.	
Probleem met syfers Probleem ✓ ✓ syfer/s ✓ ✓	**Oplossing** ✓ ✓
Vermiste kontant van R10 000	Kontrakteer die vervoer van kontant uit aan sekuriteitsmaatskappye / moedig EFO of kaartbetalings deur klante aan / implementeer dubbele magtiging vir kontantdeposito's / verdeling van pligte / voer onverwagte kontrole oor kontant of inspeksies uit / versoek bankkennisgewings.
Foutiewe aantekening van transaksies in Kontantjoernale, R16 500/R5 310	Toepassing van kruiskontroles met aantekening van transaksies / daaglikse kontant versoenings.
Onvoldoende begroting vir debietorder / kontantvloeiprobleme / Onbetaalde debietorder R2 700	Verseker dat voldoende kontant beskikbaar is vir debietorder betalings / outomatiseer waarskuwing boodskappe en herinneringe t.o.v. debietorders.
Onvolledige boekhouding (prosedure) van brondokumente, R13 000	Brondokumente moet betyds by boekhouer ingehandig word.

6

1.2 KREDITEURVERSOENING

1.2.1

	Krediteuregrootboekrekening van Matsulu Verskaffers	Rekeningstaat
Foutiewe saldo	**270 140**	**287 600**
(i)	[– 17 280 + 13 680] – 3 600 ✓✓	
(ii)		[100 500 – 40 500] + 60 000 ✓✓
(iii)	– 16 200 een punt – 16 200 een punt – 32 400 ✓✓	
(iv)	+ 1 410 ✓	+ 330 ✓
(v)		+ 42 000 ✓
(vi)		– 154 380 ✓
	235 550 ☑*	235 550

*een deel korrek vir beide totale; moet beginsaldo's insluit; bedrae kan verskil
Aanvaar hakies vir negatiewe tekens; as geen teken aanvaar positief.
Aanvaar korrek identifiseerbare bedrae aangebied in verkeerde lyn/e.
Vreemde inskrywings, -1 per lyn as 'n punt reeds verdien is in die lyn.

11

1.2.2

Verduidelik hoe die besigheid kan voorkom dat hierdie probleem in die toekoms gebeur, die verdeling van pligte uitgesluit. Verskaf TWEE punte.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ Moenie verdeling van pligte aanvaar nie

- Bestellings en betalings moet gemagtig word deur senior personeel
- Daarstelling van aankoopkomitee / verkryging van verskeie kwotasies om die aankoopproses te versterk / 'n behoorlike keuringsproses moet die betroubaarheid van verskaffer en redelikheid van pryse bevestig.
- Gereelde vergelyking van mededingende pryse voor aankope / onlangse katalogusse.
- Gereelde oudits op aankooptransaksies uit te voer.
- Werknemers moet persoonlike bande met verskaffers verklaar om vooroordele te vermy.

4

Hoe kan daar teen die aankoopbestuurder opgetree word, behalwe om hom af te dank? Verskaf EEN punt.

Enige EEN geldige punt ✓✓ Moenie afdanking van aankoopbestuurder aanvaar nie

- Dissiplinêre verhoor / mondelikse waarskuwing / tydelike skorsing / aanklagte teen hom lê.
- Verhaling van die oorvraging met die aankoop van stoele / verhaal die geld van sy salaris om vir die finansiële verliese op te maak.
- Aankoopbestuurder moet oorgeplaas word na 'n ander afdeling of departement / afgradeer hom na posisie in ander departement.
- Beperk die aankoopbestuurder se kontak met verskaffers om wangedrag te voorkom.
- Swartlys die aankoopbestuurder vir toekomstige indiensneming of soortegelyke posisie.

2

TOTALE PUNTE
40

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2

2.1 SUPERSAVERS SUPERMARK

2.1.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 28 Februarie 2025, deur die EIEU-metode te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
[850 – 32] (*818 ✓✓ x 42 ✓) + [980 – 818] **OF** [150 + 12] (*162 ☑☑ x 37 ✓) 34 356 drie punte 5 994 twee m punte een punt *Vir twee metodepunte; beide syfers moet optel tot 980. **OF** (35 700 – 1 344) + (5 550 + 444) een punt twee punte een punt twee m punte Maak seker dat slegs een opsie word deurgaans gemerk word.	R40 350 ☑ een deel korrek Beide bedrae saamgetel

7

2.1.2 Bryan het gemerk dat sommige van die voorraad gegeurde sappe hulle raklewe (vervaldatum) van 65 dae oorskry het. Identifiseer die waarde van die voorraad waarna Bryan verwys deur die EIEU-voorraad-waardasiemetode te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
12 x 37 **OF** 96 200 – 95 756 **OF** 5 994 – 5 550	444 ✓☑ een deel korrek

2

2.1.3 Hoe kan Bryan die voorraad gegeurde sap bestuur om verliese wat die besigheid gely het, te vermy? Verskaf TWEE punte.

Enige TWEE toepaslike punte ✓✓ ✓✓

- Voorraad kan meer gereed aangekoop word, eerder as grootmaataankope
- Identifiseer ou voorraad naby aan verval datums en bied dit teen 'n afslagprys vir klante aan / gebruik sagteware om die verkope en verval datum van voorraad te monitor / voer gereelde roetine voorraadtellings uit om rekords te versoen.
- Lei werknemers op in behoorlike rotasie van die voorraad / rangskik die voorraad in die supermark sodat die nuwer voorraad korrek geposisioneer is.

4

2.2 BANDURA DRUKKERS

2.2.1 Rotrim-model:

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 Junie 2025 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik

BEWERKINGS	ANTWOORD
(30 + 90 – 79) [79 x 15 500] 41 ✓☑ x 15 500 ✓ **OF** 465 000 + 1 395 000 – 1 224 500 een mark een punt een punt Maak seker dat slegs een opsie word deurgaans gemerk word.	635 500 ☑ een deel korrek As x met R15 500

4

2.2.2 Punchies-model:

Bereken die voorraadhoudingsperiode (in dae) deur die eindvoorraad te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{780\ 500\ ✓}{(557\ 500\ ✓ + 2\ 453\ 000\ ✓ – 780\ 500\ ✓)} \times \frac{365}{1}$ 2 230 000 drie punte **OF** $\frac{35 \text{ een punt}}{100 \text{ drie punte}} \times \frac{365}{1}$ (25 + 110 – 35) 'x 365' vorm nie deel van 'een deel korrek'. Teller en noemer moet as sodanig gemerk word. Moenie 'n punt toeken as enige bewerking by R780 500 of 35 eenhede gemaak is Maak seker dat slegs een opsie word deurgaans gemerk word.	127,8 dae ☑ een deel korrek moet x 365 dae nie nodig aanvaar 128 dae/127 dae

5

Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiode. Verskaf EEN punt, met syfers. Die voorraadhoudingsperiode vir die jaar geëindig 30 June 2024 was 69 dae.

Vergelyking met syfers ✓ Kommentaar ✓

- Dit het verhoog (van 69 dae) tot 127,8 dae sien 2.2.2 / met 58,8 dae
- Die ander modelle drukkers kan verouderd raak as gevolg van nuwer gevorderde tegnologie op Clear View / voorraad beweeg stadig (opstapeling) as gevolg van vertraagde verkope / moontlike verhoging in stoorkoste kan winsgewendheid laat afneem / verhoogde risiko dat drukkers gesteel kan word / kontant opgesluit voorraad in plaas daarvan om beskikbaar te wees vir ander uitgawes.

2

2.2.3 Clear View-model:

Alhoewel daar terugsendings vir die Clear View-model was, is Moses baie tevrede met sy besluit om dit as 'n nuwe model bekend te stel. Verskaf TWEE punte (met syfers) om te verduidelik waarom Moses tevrede is.

Vergelyk Clear View drukkers met ander drukkers ✓ ✓ Syfers ✓ ✓

- Die drukkers is verkoop teen 'n wins van R14 000 (totale bruto wins R910 000) hoër as die ander twee drukker
- Verkoop gemiddeld 13 drukkers per maand, wat meer as Rotrim (7) en Punchies (8) was.
- 86,7% van die beskikbare drukkers is verkoop, in vergelyking met (65,8%) van Rotrim of (74,1%) van Punchies / verkoop 65 eenhede in 5 maande, in vergelyking met (79 eenhede) Rotrim en (100 eenhede) Punchies oor 12 maande.
- Die hoogste verkope gegenereer (R3 185 000) van al die drukkers oorskry Rotrim (R1 714 300) en Punchies (R3 108 000).
- Slegs 10 (R350 000) eenhede voorhande in vergelyking met (41 eenhede) (R780 500) van Rotrim en (35 eenhede) (R635 500) van Punchies.
- Voorraadhoudingsperiode is slegs 23,1 dae in vergelyking met (127,8 dae) van Punchies en (124,7 dae) van Rotrim.

4

Moses wil die aantal eenhede wat aan die verskaffers teruggestuur word, verminder. Gee EEN voorstel oor hoe om dit te bereik.

Enige toepaslike voorstel ✓✓

- Verseker die dat drukkers in 'n werkende toestand is by aankope
- Vind gehalte verskaffer en beter kliënte tevredenheid met Clear View.
- Versoek waarborge / omruilbeleid van verskaffers
- Lei werknemers op in hanteringsprosedures / stoor drukkers behoorlik om beskadiging.

2

2.3 BESTUUR VAN VOORRADE

2.3.1 Elektriese waaiers:

Identifiseer die besluit wat Robin oor die elektriese waaiers geïmplementeer het. Besluit ✓ (syfers nie vereiste) • Verhoging in winsopslag % (van 60% tot 80%)/ met 33,3%/met 20%-punte • Verhoogde verkoopprys per eenheid (van R200) tot R270/met R70/met 35%	1
Verduidelik hoe hierdie besluit 'n positiewe gevolg vir die besigheid gehad het. Verskaf EEN punt, met syfers. Enige toepaslike punt ✓ syfers ✓ • Bruto wins het verhoog (van R42 000) tot R61 200/met R19 200/met 45,7% • Ten spyte van minder eenhede verkoop (510 vs. 560), totale verkope verhoog (van R112 000) tot R137 700/met R25 700/met 22,9%, wat toon dat die prysverhoging die totale inkomste aangehelp het.	2

2.3.2 Yskaste:

Robin het die handelsmerk van yskaste wat hy verkoop, verander. Verskaf EEN punt, met syfers, om te toon dat dit nie 'n goeie idee was nie. Enige toepaslike punt ✓ syfers ✓ • Aantal eenhede verkoop verlaag (van 740) tot 430/met 310/met 41,9% • Verkope daal (van R5 161 500) tot R2 418 750/met R2 742 750/met 53,1% • Bruto wins daal (van R1 720 500) tot R806 250 met R914 250/met 53,1% • Eenhede voorhande/onverkoopte eenhede neem toe (van 80) tot 530/met 450/met 562,5% • Verkoop 90,2% (740 van 820) in 2024 in vergelyking met 44,8% (430 van 960) in 2025.	2

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 3

3.1 LOCKSMITH VERVAARDIGERS

3.1.1 FABRIEKSBOKOSTE-NOTA

* een deel korrek

Water en elektrisiteit	686 250 ✓✓	
Versekering [78 000 – 8 100] een punt een punt een punt een punt (69 900 ✓ x 3/5 ✓) **OF** 46 800 – 4 860 **OF** 69 900 – 27 960	41 940 ☑*	
Huuruitgawes twee punte twee punte (240 400 ✓ x 2 525 ✓ / 3 005 ✓✓) **OF** 112 000 + 90 000 **OF** 240 400 een punt – 38 400 drie punte	202 000 ☑*	
Waardevermindering: fabriekstoerusting 684 000 x [20/100 x 4/12] [3 036 000 x 20/100] (45 600 ✓☑ + 607 200 ✓✓)	652 800 ☑*	
Ander fabrieksuitgawes	**737 010**	
#een deel korrek; moet AFU insluit As Advertensies ingesluit is; verloor punt op finale totaal	2 320 000 ☑#	**16**

3.1.2

Bereken die koste van produksie van klaarprodukte vir die jaar geëindig 28 Februarie 2025.		
BEWERKINGS	**ANTWOORD**	
32 000 een punt 6 025 000 ✓ + 2 320 000 ☑ + [125 000 – 93 000] sien 3.1.1	8 377 000 ☑ een deel korrek	**4**

3.2 PICASO VERVAARDIGERS

SELFOONHOUERS

3.2.1

Bereken die gelykbreekpunt op 31 Augustus 2025.		
BEWERKINGS	**ANTWOORD**	
[28 750 x R80] 2 300 000✓ 265✓ – 146✓ 119 twee punte Teller en noemer moet as sodanig gemerk word.	19 328 eenhede☑ een deel korrek moenie (< 1) aanvaar nie Aanvaar 19 327,7	**4**

3.2.2

Lewer kommentaar daarop of Dawn tevrede moet wees met die getal eenhede geproduseer en verkoop. Verskaf EEN punt, met syfers.

Geldige verduideliking ✓✓ vergelyking van eenhede geproduseer en GBP met syfers

- Vervaardig 28 750 meer eenhede as die GBP van 19 328 sien 3.2.1 /oorskry BEP met 9 422 eenhede/wins getoon op 9 422 eenhede (R1 121 218).
- Meer eenhede geproduseer en verkoop, wat lei tot hoër wins op 9 422 eenhede in 2025 in vergelyking met 5 000 eenhede in 2024.

VIR EEN PUNT:

- Eenhede vervaardig neem toe (van 25 000) tot 28 750/met 3 750 eenhede / GBP neem af (van 20 000) tot 19 328 sien 3.2.1 /met 672 eenhede.

2

3.2.3

Identifiseer die vastekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee 'n moontlike rede vir hierdie bekommernis.	
KOSTE-ITEM Koste ✓ Tendens (met syfers) ✓	**REDE VIR KOMMER** ✓
Administrasiekoste per eenheid styg met R4,00 (R42,00 – R46,00)/met 9,5%.	Misbruik van administrasiekoste items / verhoging in kantoor- of administrasie uitgawes / addisionele administrasie personeel.

3

SELFOONSKERM-BESKERMERS

3.2.4

Veranderlikekoste-item (met syfers) wat swak beheer is. Gee raad oor hoe om die beheer oor hierdie koste-item te verbeter.	
KOSTE-ITEM Koste ✓ Tendens (met syfers) ✓	**RAAD** ✓
Direkte materiaal koste per eenheid styg met R14,00 (R24,00 – R38,00)/ met 58,3%.	• Beperk vermorsing deur werkers op te lei • Verminder vermorsing deur kwaliteit materiale aan te koop / gebruik knipmasjiene (template) om presiese patrone van fone te verseker • Verander na goedkoper verskaffer / koop by plaaslike verskaffer / grootmaataankope om korting te ontvang. • Verbeter toesighouding

3

Veranderlikekoste-item (met syfers) wat goed beheer is. Verduidelik hoe hierdie item goed beheer is.	
KOSTE-ITEM Koste ✓ Tendens (met syfers) ✓	**REDE** ✓
Direkte arbeidskoste daal met R2,00 (R22,00 – R20,00) per eenheid/met 9,1%	Moenie "uit diens gestel of oortyd aanvaar nie" • Weens behoorlike toesighouding was werkers meer produktief / arbeidsure is geskeduleer volgens die produksiebehoeftes. • Beter opgeleide / gekwalifiseerde werkers. • Geen kragonderbrekings nie bv. beurtkrag.

3

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 4

4.1 VIVAN HANDELAARS

4.1.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE:

MAANDE	KREDIET-VERKOPE R	DESEMBER 2025 R	JANUARIE 2026 R
Oktober 2025	**1 417 500**	**198 450**	Oortollige inskrywings; Verbeur m punt op totaal
November 2025	**1 443 750**	**721 875**	202 125 ✓
Desember 2025	**1 496 250**	**430 920**	748 125 ✓
Januarie 2026	1 522 500 ✓*		438 480 ✓☑*$ * as x 30% x 96%
ONTVANGSTE VAN DEBITEURE		**1 351 245**	1 388 730 ☑*

6

*een deel korrek
$ As die kredietverkope van R1 522 500 nie getoon is nie, maar die R438 480 is korrek, ken drie punte toe

4.1.2 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Oninbare skuld in Januarie 2026 1 417 500 x 6% **OF** 1 417 500 – 1 332 450	85 050 ✓☑ een deel korrek
(ii) Salaris: verkoopsbestuurder vir Januarie 2026 (29 000/20 x 4) 29 000 ✓ – 5 800 ✓✓ **OF** 29 000 (een punt) x 16/20 (twee punte)	23 200 ☑ een deel korrek
(iii) Salarisse: assistente vir Desember 2025 sien salarisse [80 000 x 60%] 80 000 ✓+ 48 000 ☑ **OF** 80 000 x 1.6 **OF** 88 000 x 160/110 **OF** 88 000 (een punt) x 100/110 (een punt)	128 000 ☑ een deel korrek **OF** 80 000 een m punt
(iv) Advertensies vir Desember 2025 [182 700 / 2 030 000 x 100] 1 995 000 ✓ x 9% ✓✓	179 550 ☑ een deel korrek

13

4.1.3 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
Kontantaankope van handelsvoorraad in Januarie 202 [100/160 x 20/100] 2 030 000 ✓ x 20/160 ✓ **OF** 1 268 750 (een punt) – 1 015 000 (een punt)	253 750 ☑ een deel korrek;
Betalings aan krediteure in Januarie 2026 1 203 125 x 80% **OF** 1 925 000 x 80/160	962 500 ✓☑ een deel korrek;

3

2

4.1.4

Bereken die bedrag van die vaste deposito wat op 31 Januarie 2026 verval.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
5 440 ✓ x 12/3 ✓ x 100/8 ✓ **OF** 5 440 / 2% (een punt / twee punte) **OF** x 4 **OF** 5 440 x 12/1 x 100/8 een punt een punt een punt	272 000 ☑ een deel korrek **OF** 816 000 een deel korrek een m punt

4

4.2 WARMBAD HANDELAARS

4.2.1

Verduidelik waarom dit belangrik is om die begrote syfers met die werklike syfers te vergelyk. Verskaf EEN punt.
Enige geldige punt ✓✓ • Om na te gaan of die begroting realisties is / dra by om toekomstige begrotings te verfyn en meer realistiese op te stel. • Afwykings (oor- of onderspanderings) met ontvangste en betalings te identifiseer. • Voorspelling van die effek op die banksaldo te maak. • Evalueer hoe goed die besigheid sy finansiële teikens behaal het. • Moedig verantwoordelike finansiële optrede aan deur aanwending van fondse te monitor / verseker dat besteding en inkomste bestuur word binne perke en oorspandering voorkom kan word.

2

4.2.2 Verlies van verkope:

Die aantal eenhede wat in Oktober verkoop is, het afgeneem. Gee 'n rede, met syfers, vir hierdie afname.
Enige geldige punt ✓✓ • Die verkoopprys het gestyg (van R1 600) tot R2 480/met R880/met 55%

2

Verskaf 'n berekening om die bedrag kontant wat met die verkope van Oktober 2025 in vergelyking met September 2025 verlore gegaan het, te toon.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
2 480 x 63 [124 – 61] **OF** 307 520 – 151 280	156 240 ✓☑ een deel korrek

2

4.2.3

Noem TWEE voordele wat Warmbad Handelaars sal verbeur indien hulle nie in Oktober 2025 hulle finansiële verpligtinge teenoor verskaffers nakom nie. Enige geldige punte ✓ ✓ • Verbeur die vroeë betalingskorting • Verloor voordeel van handelskorting vir lojale klante / verbeur grootmaataankope afslag en voorkeur transaksies. • Krediettelling of kredietgradering sal daal wat toekomstige kredietaansoeke sal beïnvloed / reputasie van die besigheid sal skade ly. • Toekomstige kredietlimiete kan daaronder lei. • Verskaffers mag 'n "slegs kontant" beleid toepas en dit sal die besigheid se kontantvloei beïnvloed.	2

4.2.4 Vergoeding aan werknemers:

Gee EEN rede waarom Dozer gedurende September 2025 sy werknemers met kommissie beloon het. Haal syfers aan. Enige EEN geldige punt ✓ syfer/s ✓ • Getal eenhede verkoop neem toe (van 90) tot 124/met 34/met 37,8% • Verkope verhoog met R54 400 (34 x R1 600)/met 37,8% • Kontantsurplus verhoog (van R63 800) tot R98 950/met 55,1%	2
Gee EEN rede waarom die werkers nie met die hersiene vergoedingsbeleid tevrede sal wees nie. Haal syfers aan. Enige EEN geldige punt (met syfers) ✓✓ • Totale verdienste vir Oktober van R31 500 (R10 500 per werknemer) is laer as die September salarisse van R38 400 (R12 800 per werknemer) / by R6 900 (by R2 300 per werknemer) / by 18%. • Totale salarisse en kommissie in September van R42 300 is meer as die totale salarisse en kommissie in Oktober van R31 500 wat R10 800 meer is (R3 900 per werknemer).	2

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou